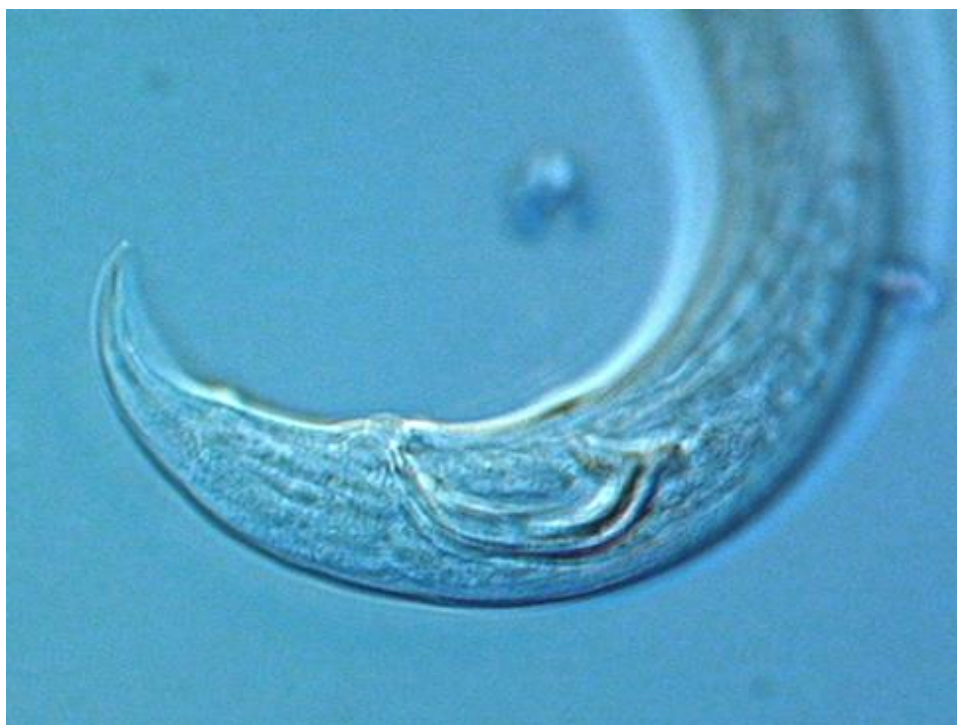

Pohotovostní plán pro postup v případě výskytu háďátka borovicového (*Bursaphelenchus xylophilus*) v ČR

Vydání první, únor 2022

Zpracovali: Ing. Martina Jurášková, Ing. Jiří Vacek a kolektiv pracovníků ÚKZÚZ, po konzultacích a připomínkách profesních svazů a Ministerstva zemědělství ČR

Schválil: Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání,
Ministerstvo zemědělství ČR

S dotazy a poznámkami k pohotovostnímu plánu se lze obracet na:

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Odbor zdraví rostlin

e-mail: martina.juraskova@ukzuz.cz, tel.: +420 720 998 792

jiiri.vacek@ukzuz.cz, tel.: +420 601 569 089

Foto na titulní straně:

Háďátka borovicové (*Bursaphelenchus xylophilus*); Ing. Václav Čermák, Ph.D., ÚKZÚZ

Obsah

1. Cíl	4
2. Zkratky a definice	4
3. Právní základ	6
4. Řízení a komunikace	6
4.1. Složení a kompetence krizového týmu	7
4.1.1. Složení KT.....	7
4.1.2. Kompetence a úkoly KT	7
4.2. Komunikace	8
5. Spuštění pohotovostního plánu	8
5.1. Situace vyžadující spuštění PP	8
6. Úřední postup po podezření na výskyt háďátka	9
6.1. Laboratorní diagnostika	9
6.2. Evidence a vyhodnocování údajů o možném výskytu	11
6.3. Dohledání náchylných rostlin, dřeva a kůry podezřelých z napadení háďátkem	11
6.4. Úřední opatření při podezření na výskyt háďátka a přenašečů	12
6.5. Příprava akčního plánu	12
7. Úřední postup po potvrzení výskytu háďátka	12
7.1. Akční plán	12
7.2. Vymezení území, pro které se nařizují MRO	13
7.2.1. Vymezení území po zjištění háďátka v náchylné rostlině nebo v náchylném dřevu v porostu.....	14
7.2.2. Vymezení území po zjištění háďátka v přenašeči nebo v dodávce náchylného dřeva a kůry nebo v DOM.....	15
7.3. Průzkum k ověřování nepřítomnosti háďátka ve vymezeném území	16
7.4. MRO nařízená ve vymezeném území	17
7.4.1. MRO nařízená v zóně vykácených náchylných rostlin.....	17
7.4.2. MRO nařízená v zamořené zóně	17
7.4.3. MRO nařízená ve vymezeném území individuálním fyzickým nebo právnickým osobám	18
7.4.4. MRO nařízená ve vymezeném území blíže neurčeným osobám.....	19
7.5. Kontrola dodržování MRO	21
7.6. Postup při překážkách znesnadňujících eradikaci	21
7.7. Opravňování zpracovatelských zařízení a výrobců dřevěného obalového materiálu k označování	22

8. Zabezpečení zdrojů	22
8.1. Personální zabezpečení průzkumů a vymezení hranic zón.....	23
8.2. Laboratorní testování vzorků.....	23
9. Školení personálu a simulační cvičení.....	24
10. Informovanost veřejnosti	24
11. Oznamování Komisi a členským státům	25
12. Evidence a dokumentace	25
13. Revize opatření v případě jejich delšího trvání	25
14. Podmínky, za nichž budou MRO zrušena.....	26
15. Schválení, zveřejnění, hodnocení a revize pohotovostního plánu	26
Příloha č. 1: Upřesnění postupu pro odběr vzorků.....	27
Příloha č. 2: Diagnostická pracoviště	29
Příloha č. 3: Seznam subjektů, které mohou být zapojeny do provádění PP po jeho spuštění a kterým bude ÚKZÚZ poskytovat informace o situaci ve výskytu hádátka na území ČR a o přijatých opatřeních	30
Příloha č. 4: Vzor značek k vyznačení vymezeného území.....	36

1. Cíl

Pohotovostní plán pro háďátka borovicové má zajistit připravenost k rychlé a účinné odezvě na zjištění jeho výskytu na území ČR, s cílem tento výskyt eradikovat. Při vzniku podezření, že došlo k zavlečení háďátka, je cílem pohotovostního plánu zabránit možnému šíření háďátka do doby, než se jeho přítomnost potvrdí, či vyvrátí. Pohotovostní plán stanovuje pro takové případy obecný postup. Po úředním potvrzení výskytu háďátka borovicového na území ČR bude v souladu s pohotovostním plánem zpracován tzv. akční plán, který upřesní postup pro konkrétní situaci.

Pohotovostní plán zejména stanovuje:

- úřední postup při podezření na výskyt a po potvrzení výskytu háďátka borovicového;
- úlohu ÚKZÚZ a dalších subjektů zapojených do provádění pohotovostního plánu;
- přístup k lidským a finančním zdrojům pro zabezpečení činností;
- pravidla řízení a komunikace.

V širším smyslu je účelem pohotovostního plánu také zvýšit povědomí odborné i laické veřejnosti o háďátku borovicovém, což podpoří všeobecné sledování výskytu háďátka a pravděpodobnost včasné detekce v případě jeho zavlečení.

2. Zkratky a definice

háďátko	háďátka borovicové (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>)
DOM	dřevěný obalový materiál
EU	Evropská unie
IS MON	interní systém evidence odborných činností ÚKZÚZ
Komise	Evropská komise
KT	krizový tým
MRO	mimořádná rostlinolékařská opatření
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
ODŠOR	Odbor diagnostiky škodlivých organismů rostlin (ÚKZÚZ)
OdTI	Oddělení terénní inspekce (ÚKZÚZ)
OTI	Odbor terénní inspekce (ÚKZÚZ)
OdSPOR	Oddělení správních procesů v ochraně rostlin
OZR	Odbor zdraví rostlin (ÚKZÚZ)
PP	pohotovostní plán

SOSZR	Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin (ÚKZÚZ)
ŠO	škodlivý organismus, škodlivé organismy
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
VVFaŽP	Vědecký výbor fyto-sanitární a životního prostředí

akční plán (pro karanténní ŠO): podrobný plán stanovující opatření k eradikaci karanténního ŠO na konkrétním území, včetně časového rozvrhu provádění těchto opatření; akční plán vychází z příslušného pohotovostního plánu a zpracuje se neprodleně po úředním potvrzení výskytu daného ŠO;

eradikace: uplatnění fyto-sanitárních opatření s cílem vyhubit škodlivý organismus na daném území;

háďátka borovicové (*Bursaphelenchus xylophilus*): základní informace jsou dostupné na webových stránkách ÚKZÚZ – [Rostlinolékařském portálu](#);

letové období přenašeče: období od 1. dubna do 31. října

místo produkce: provozovna nebo soubor pozemků využívaný jako samostatná hospodařící jednotka (např. školka); může zahrnovat stanoviště produkce (např. fóliovníky), ve kterých se z fyto-sanitárních důvodů hospodaří odděleně.

náchylné rostliny: rostliny rodů borovice (*Pinus*), cedr (*Cedrus*), douglaska (*Pseudotsuga*), jedle (*Abies*), jedlovec (*Tsuga*), modřín (*Larix*) a smrk (*Picea*)

náchylné dřevo: dřevo jehličnanů (*Coniferales*), které spadá pod jeden z těchto bodů:

- i. dřevo se zcela nebo částečně zachovalým přirozeným oblým povrchem, s kůrou nebo bez kůry, nebo ve formě třísek, štěpků, pilin, zbytků dřeva a dřevního odpadu, a rovněž dřevo, bez ohledu na to, zda vyhovuje těmto podmínkám či nikoliv, je-li ve formě pomocného dřeva použitého při ložení zásilek, prokladů, palet či obalů používaných pro přepravu předmětů různého druhu za předpokladu, že představuje fyto-sanitární riziko;
- ii. dřevo, které si nezachovalo svůj oblý povrch;
- iii. dřevo ve formě úlů a ptačích budek.

Náchylným dřevem se nerozumí řezivo a kulatina rostlin z rodů tis (*Taxus*) a zerav (*Thuja*) ani dřevo vyrobené pomocí lepidla, tepla nebo tlaku či jejich kombinace a obalový materiál sestávající pouze ze dřeva o tloušťce nepřesahující 6 mm.

náchylná kůra: kůra jehličnanů (*Coniferales*);

nařízení ÚKZÚZ: nařízení ÚKZÚZ o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti šíření háďátka borovicového (*Bursaphelenchus xylophilus*), v platném znění;

přenašeči: tesaříci (kozlíčci) rodu *Monochamus*;

nařízení ÚKZÚZ o MRO ve vymezeném území: právní předpis, který ÚKZÚZ vydá v případě potvrzení výskytu háďátka borovicového na území ČR; předpis bude obsahovat ustanovení uvedená v kap. 7.4. a 7.5. (viz také definice vymezeného území);

profesionální provozovatel: fyzická nebo právnická osoba, která se profesionálně zabývá jednou nebo několika z následujících činností, které se týkají rostlin, rostlinných produktů

a jiných předmětů: výsadba, šlechtění, produkce včetně pěstování, množení a udržování (udržovací šlechtění), dovoz do EU, přemísťování na území EU a vývoz z území EU, uvádění na trh, skladování a zpracování;

vymezené území: území v EU, které bylo úředně vymezeno z důvodu zjištění výskytu háďátka borovicového a ve kterém jsou v této souvislosti nařízena mimořádná rostlinolékařská opatření; vymezené území zahrnuje zamořenou zónu (včetně zóny vykácených náchylných rostlin) a nárazníkovou zónu; seznam vymezených území v EU s výskytem háďátka je publikován a průběžně aktualizován na webových stránkách ÚKZÚZ);

zákon: zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

3. Právní základ

Háďátka borovicové (*Bursaphelenchus xylophilus*) je karanténní ŠO pro EU zařazený do přílohy II prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072, a to do části B této přílohy, v níž jsou vyjmenovány ŠO, jejichž výskyt je v EU znám. Současně jsou prováděcím rozhodnutím Komise 2012/535/EU, v platném znění, stanovena mimořádná opatření EU proti šíření háďátka. V ČR jsou tato opatření stanovena nařízením ÚKZÚZ. Tento karanténní ŠO je rovněž zařazen v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1702 mezi prioritní ŠO, které mohou mít pro území EU mimořádně závažné hospodářské a environmentální dopady. Povinnost členských států zpracovat pohotovostní plán pro háďátka je jednak stanovena v článku 4 prováděcího rozhodnutí Komise 2012/535/EU, jednak vyplývá z ustanovení článku 25 „Pohotovostní plány pro prioritní škodlivé organismy“ nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031.

Pohotovostní plány (dále již „PP“) pro případ výskytu prioritních ŠO na území ČR vypracovává a aktualizuje ÚKZÚZ a schvaluje je MZe, v souladu s § 71 písm. j) zákona. Návrh každého PP je připomínkován interně v rámci ÚKZÚZ a následně MZe a externími zainteresovanými stranami, zejména zástupci dotčených sektorů. Připomínkové řízení a vypořádání připomínek se provádí písemnou formou. Součástí připomínkového řízení je také projednání nominace externích zástupců do KT. Schválený PP zveřejní MZe ve Věstníku MZe a na webových stránkách MZe, PP bude rovněž zveřejněn na webových stránkách ÚKZÚZ.

Postup při revizi nebo aktualizaci PP je uveden v kap. 15.

4. Řízení a komunikace

Za provádění PP zodpovídá ÚKZÚZ. Vlastní postup po spuštění PP je koordinován a řízen krizovým týmem, tvořeným zástupci ÚKZÚZ, MZe a externími poradci. Podle konkrétní situace se na provádění opatření podílejí i další organizační složky státu, orgány místní samosprávy a nestátní subjekty (právnícké a fyzické osoby). Výčet těchto subjektů a způsob a rozsah jejich zapojení v dané situaci stanoví akční plán (viz kap. 2., 7.1. a 8. a **přílohy č. 2 a 3**).

4.1. Složení a kompetence krizového týmu

4.1.1. Složení KT

- ředitel SOSZR (předseda KT)
- ředitel OZR (zástupce předsedy KT)
- vedoucí Oddělení řízení fyto-sanitárních rizik OZR, popř. další pracovník tohoto oddělení
- vedoucí Oddělení správních procesů v ochraně rostlin OZR
- zástupce Odboru dovozu a vývozu
- zástupce ODŠOR
- ředitel OTI
- metodik specialista OTI pro škodlivé organismy
- zástupce dotčeného oddělení OTI (zástupci dotčených oddělení OTI)
- zástupce Oddělení trvalých kultur Odboru osiv a sadby SOSZR
- zástupce Oddělení legislativního a právního ÚKZÚZ
- tiskový/á mluvčí ÚKZÚZ nebo jiný zástupce Oddělení komunikace a zahraniční spolupráce ÚKZÚZ
- zástupce/i MZe (Sekce lesního hospodářství)
- zástupce MŽP
- zástupce místní samosprávy
- externí odborní poradci – zástupci dotčených sektorů (svazů, institucí)
- externí vědecký poradce.

Před spuštěním PP požádá předseda KT příslušné orgány o nominaci zástupců místně příslušné samosprávy a o nominaci zástupců sektorů do KT. Podle potřeby mohou být o nominaci poradce do KT dodatečně požádány i další organizace, a to jak před spuštěním PP, tak i posléze.

Zastoupení externího vědeckého poradce zprostředkuje VVF a ŽP na žádost předsedy KT před spuštěním PP.

4.1.2. Kompetence a úkoly KT

Krizový tým:

- stanoví a zveřejní na webových stránkách ÚKZÚZ kontaktní osobu včetně telefonu a speciální emailové adresy hadatko.borovicove@ukzuz.cz;
- zabezpečí zpracování a průběžnou aktualizaci akčního plánu;
- řídí šetření ke zjištění možností eradikace a pravděpodobných nákladů na ni;
- ověří dostupnost metod a prostředků eradikace a v případě potřeby iniciuje jejich zajištění;
- řídí odborný program eradikace včetně rozsahu provádění průzkumů výskytu hádátka;
- stanoví a odůvodní rozsah personálních, technických a finančních zdrojů potřebných k provádění programu eradikace a navrhuje řediteli ÚKZÚZ, popř. prostřednictvím ředitele ÚKZÚZ MZe, způsob zajištění těchto zdrojů;
- spolupracuje s ostatními státními a nestátními subjekty v rozsahu stanoveném KT dle míry výskytu hádátka a rozsahu eradikace;
- stanoví četnost přezkumu/hodnocení účinnosti přijatých opatření, projednává výsledky hodnocení a rozhoduje o potřebě revize opatření, resp. akčního plánu.

Závěry a výstupy KT se přijímají na základě konsensu; pokud se jej nedaří dosáhnout, rozhodne předseda KT.

4.2. Komunikace

Externí komunikaci průběžně dle potřeby zajišťuje tisk. mluvčí ÚKZÚZ. Ve specifických případech (zejména pokud se jedná o odbornou problematiku) komunikaci zajišťuje jiný člen KT dle rozhodnutí předsedy KT.

Hlavní komunikační toky jsou následující:

- při důvodném podezření na výskyt háďátka:
 - místně příslušné oddělení OTI oznámí podezření na výskyt dotčenému subjektu, u něhož bylo zjištěno a jemuž budou nařízena opatření podle kap. 6;
 - ředitel SOSZR, resp. předseda KT písemně oznámí toto zjištění MZe a příslušným profesním nebo zájmovým svazům;
 - OZR komunikuje se subjekty, jejichž součinnost je nezbytná k zajištění postupu podle kap. 6.;
- při potvrzení výskytu háďátka:
 - místně příslušné oddělení OTI oznámí potvrzení výskytu háďátka dotčenému subjektu, u něhož byl výskyt zjištěn, a informuje všechny subjekty, kterým budou nařízena opatření podle kap. 7;
 - ředitel SOSZR, resp. předseda KT písemně oznámí tuto skutečnost MZe a příslušným profesním nebo zájmovým svazům;
 - tisk. mluvčí ÚKZÚZ zajistí zveřejnění informace o potvrzení výskytu háďátka a spuštění PP na webových stránkách ÚKZÚZ a sociálních sítích;
 - OZR komunikuje se subjekty, jejichž součinnost je potřeba k zajištění postupu podle kap. 7. a 8.
- při přípravě akčního plánu probíhá komunikace podle kap. 7.1.
- další komunikace se širokou veřejností probíhá podle kap. 10.
- oznamování Komisi a členským státům probíhá podle kap. 11.

5. Spuštění pohotovostního plánu

5.1. Situace vyžadující spuštění PP

Podle PP se začne postupovat v následujících případech:

- zjištění výskytu háďátka ve dřevinách rostoucích na území ČR nebo ve dřevu či kůře tuzemského původu, nebo důvodném podezření na takový výskyt;
- záchyt háďátka v materiálu pocházejícím z jiné země, kdy nelze vyloučit, že se háďátko již rozšířilo do okolí, nebo důvodné podezření na takový záchyt;
- zjištění výskytu háďátka na území sousední země, pokud hrozí vysoké riziko zavlečení do ČR.

Důvodným podezřením na výskyt háďátka na území ČR se rozumí:

- pozitivní předběžná laboratorní diagnóza provedená ÚKZÚZ, založená na morfologické determinaci háďátka;
- zjištění háďátka v přenašeči na základě výsledku laboratorního testu;
- oznámení pozitivní laboratorní diagnózy jiným pracovištěm v ČR, dokud tento výsledek ÚKZÚZ případně neověří jako věrohodný;
- oznámení jiné země, že do ČR byly přemístěny či dovezeny náchylné rostliny, dřeva a kůra pocházející z dodávky či zásilky, v níž byl danou zemí posléze zjištěn výskyt háďátka;
- oznámení jiné země, že v dodávce či zásilce náchylných rostlin, dřeva a kůry pocházejících z ČR byl zjištěn výskyt háďátka.

Pokud při nálezů háďátka nebo při podezření na nález háďátka vyhodnotí OdTI, případně ODV ve spolupráci s OdŘFR situaci tak, že lze vyloučit riziko šíření, není třeba aktivovat PP a svolávat KT, a další postup zajišťuje inspektor OdTI, případně ODV podle interních metodických pokynů. Příkladem může být detekce háďátka ve dřevěném obalovém materiálu při dovozní kontrole, pokud nemohlo dojít k jeho šíření např. výletem přenašečů z napadeného dřeva do okolního prostředí. O každém takovém nálezů háďátka však ÚKZÚZ informuje příslušné profesní svazy a prostřednictvím webu také širokou veřejnost. Zároveň ÚKZÚZ analyzuje míru rizika zavlékání háďátka v minulosti nebo v budoucnosti s ohledem na možnou cestu průniku spojenou s nálezem háďátka; případné riziko eliminuje zvýšenou koncentrací na takové cesty průniku a zdroje možného zavlékání při provádění detekčního průzkumu výskytu háďátka, popř. provádění dovozní kontroly.

Jakmile ředitel SOSZR obdrží od ODV nebo OZR informaci, že nastala situace vyžadující spuštění PP, jako předseda KT svolá jeho členy k prvnímu jednání. To se uskuteční nejpozději do dvou pracovních dnů, a to prezenční formou nebo formou videokonference. KT při prvním jednání stanoví předběžný konkrétní postup pro daný případ v souladu s kap. 6.

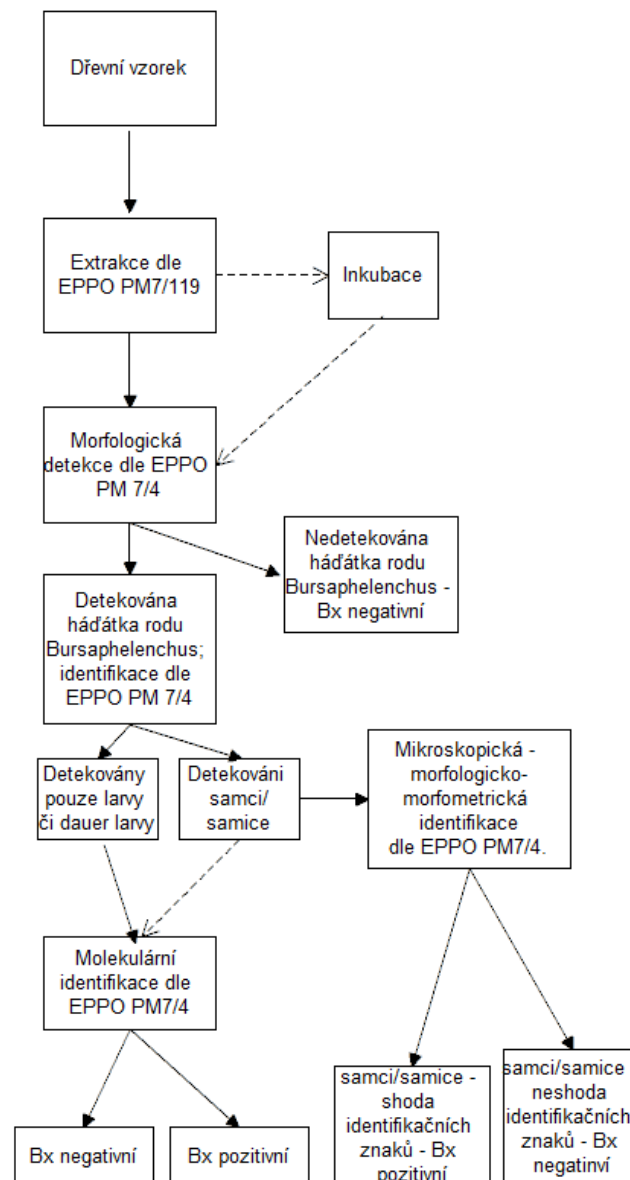
V nejednoznačné situaci se potřeba aktivace PP projedná v rámci ÚKZÚZ (SOSZR/ODV, OTI, OZR a Národní referenční laboratoř/ODŠOR), a to neprodleně během jednoho pracovního dne od obdržení oznámení o výskytu nebo podezření na výskyt háďátka. V případě neshody rozhodne o potřebě spuštění PP ředitel SOSZR – předseda KT.

6. Úřední postup po podezření na výskyt háďátka

6.1. Laboratorní diagnostika

Při laboratorním testování vzorků na přítomnost háďátka, odebraných z náchylných rostlin, náchylného dřeva a kůry a přenašečů, se postupuje podle diagnostického protokolu – standardu Evropské a středozevní organizace pro ochranu rostlin [PM7/4\(3\) *Bursaphelenchus xylophilus* \(2013, addendum 2016\)](#) a dle [PM 7/119 \(1\) Nematode extraction](#).

Schéma detekce háďátka borovicového v dřevním vzorku:

V případě každého nového výskytu v ČR musí být výsledek druhové identifikace potvrzen mimo mikroskopickou analýzu i molekulárně. V případě prvního výskytu háďátka v ČR musí být pozitivní výsledek potvrzen v EURL pro nematologii (ANSES, Francie).

Doba potřebná k provedení molekulárního testu (PCR-RFLP) je další 2-3 dny. Sekvenční potvrzení základního molekulárního testu s využitím externího sekvenčního servisu trvá dalších 5-10 dnů. Doba trvání případné konfirmační diagnostiky v zahraniční laboratoři včetně pošty a vystavení protokolu o výsledku je cca 14 dní. Celková doba od získání pozitivního výsledku screeningového (mikroskopického) testu do konečného potvrzení (nebo vyvrácení) přítomnosti *B. xylophilus* ve vzorku by trvala od 21 do 27 dnů včetně externí konfirmace v EURL. V případě průzkumu k ověřování nepřítomnosti háďátka ve vymezeném území nemusí být pozitivní výsledky mikroskopické analýzy potvrzovány molekulárně.

6.2. Evidence a vyhodnocování údajů o možném výskytu

KT průběžně eviduje a vyhodnocuje údaje související s podezřením na výskyt hádátka, včetně údajů požadovaných [prováděcím nařízením Komise \(EU\) 2019/1715](#) pro oznamování výskytu ŠO na území EU, a to zejména:

- pravděpodobný zdroj možného napadení; je-li podezření, že jím může být zásilka či dodávka rostlin, dřeva a DOM, také údaje o dalších místech určení této zásilky či dodávky;
- lokalizace možného výskytu hádátka;
- hostitelské rostliny podezřelé z napadení, jejich stáří, způsob pěstování atd.;
- kdy a jak bylo podezření zjištěno (včetně fotografií případných symptomů)
- intenzita možného výskytu hádátka a přenašečů a rizika jejich šíření z místa možného výskytu;
- rozsah možného poškození, jeho dopady;
- historii dovozu nebo přemístování rostlin, dřeva a DOM na místo možného výskytu nebo z tohoto místa;
- pohyb lidí, produktů, zařízení a vozidel v místě možného výskytu;
- historie možného výskytu hádátka na lokalitě, v místě produkce nebo v území.

Tyto údaje jsou získávány při terénní činnosti inspektorů OTI a jsou využity k rozhodování o dalších krocích.

6.3. Dohledání náchylných rostlin, dřeva a kůry podezřelých z napadení hádátkem

Při zjištění podezření na výskyt hádátka v náchylných rostlinách, dřevu a kůře si OTI od profesionálního provozovatele vyžádá záznamy umožňující vysledovatelnost, tj. údaje o dodavateli a rovněž údaje o odběrateli či odběratelích. OTI poté dohledá jednak možný zdroj napadení v místě, odkud byl materiál podezřelý z napadení přemístěn, a dále místa, kam byly nebo mohly být dále přemístěny náchylné rostliny, dřevo a kůra podezřelá ze zamoření.

Při podezření na výskyt hádátka v pěstovaných nebo volně rostoucích rostlinách (např. les, městská zeleň) OTI zjistí nebo dohledá u vlastníka pozemku nebo profesionálního provozovatele, případně původ těchto náchylných rostlin, dřeva a kůry.

Je-li hádátka zjištěno v přenašeči nebo v dodávce náchylného dřeva a kůry, např. na odvozním místě či ve zpracovatelském podniku, OTI neprodleně provede šetření v blízkosti místa, kde byl přenašeč odchycen nebo kde se náchylné dřevo a kůra v době zjištění nacházely. V případě zjištění výskytu hádátka v dodávce náchylného dřeva a kůry zahrnuje vymezené území nejméně areál podniku, ve kterém byla dodávka umístěna.

Jak v místě prvotního zjištění podezření, tak i v dalších dohledaných místech pravděpodobných zdrojů napadení OTI provede vymežovací průzkum podle kap. 7.2. Vymežovací průzkum se také provede u dalších dohledaných odběratelů materiálu z těchto podezřelých partií rostlin, dřeva, kůry.

6.4. Úřední opatření při podezření na výskyt háďátka a přenašečů

Vznikne-li důvodné podezření na výskyt háďátka, uloží OTI individuálně určeným fyzickým nebo právnickým osobám úřední opatření podle § 75 odst. 3 písm. a) zákona do doby, než bude rozhodnuto podle § 76 zákona na základě konečného výsledku testování na háďátka. Před uložením úředního opatření OTI neprodleně konzultuje jeho rozsah s OZR a v případě potřeby rozsah neprodleně projedná a navrhne KT.

Opatření při podezření na výskyt háďátka na náchylných rostlinách, náchylném dřevě a náchylné kůře zahrnují:

- zákaz přemísťování náchylných rostlin, náchylného dřeva a náchylné kůry
- zákaz uvádění všech náchylných rostlin, náchylného dřeva a náchylné kůry na trh z místa či míst jejich produkce anebo prodeje, kde bylo podezření zjištěno,

Pokud při prohlídce vznikne podezření, že háďátka by se mohlo z náchylného materiálu rozšířit (zejména vylétnutím dospělců přenašečů), stanoví se v rámci nařízených opatření také podmínky pro nakládání s materiálem, které vyloučí možnost šíření háďátka a jeho přenašečů do doby, než bude materiál zničen (včetně doby potřebné k převozu materiálu na místo zničení), např. uložení materiálu do prostor (kontejneru apod.) fyzicky zajištěných proti úniku přenašečů.

6.5. Příprava akčního plánu

Neprodleně po zjištění podezření na výskyt háďátka začne KT připravovat akční plán tak, aby bylo možno jej vydat co nejdříve po případném potvrzení výskytu (viz také kap. 2. a 7.1.).

7. Úřední postup po potvrzení výskytu háďátka

7.1. Akční plán

Po potvrzení výskytu háďátka na území ČR se postupuje podle akčního plánu (viz též kap. 2.). Za „výskyt na území ČR“ se nepovažují tzv. záchyty háďátka zjištěné při dovozní rostlinolékařské kontrole zásilek ze třetích zemí nebo i záchyty háďátka v DOM z jiných členských států EU, pokud byla vyloučena možnost úniku přenašečů háďátka.

Akční plán zahrnuje zejména:

- postup při průzkumu, odběru vzorků a jejich testování a při likvidaci napadených rostlin a rostlin v jejich okolí, včetně stanovení počtu prohlídek, vzorků, jež mají být odebrány, a laboratorních testů, jež mají být provedeny;
- upřesnění výčtu subjektů (předběžně uvedených v **příloze č. 3**) a jejich úkolů při zapojení do činností stanovených akčním plánem;
- odhad nákladů spojených s eradikací;
- upřesnění finančního a personálního zajištění plnění akčního plánu;
- postup při informování zainteresovaných subjektů a veřejnosti;
- upřesnění jakýchkoliv dalších opatření a činností vyplývajících z pohotovostního plánu.

Akční plán vypracuje ÚKZÚZ a schvaluje jej MZe, v souladu s § 71 písm. j) zákona. Návrh akčního plánu se projedná interně v ÚKZÚZ na úrovni KT, ÚKZÚZ poté zajistí ve zkráceném

termínu jeho připomínkování MZe a externími zainteresovanými stranami, zejména zástupci dotčených sektorů a rovněž připomínky vypořádá. Akční plán vydá ÚKZÚZ formou nařízení ředitele ÚKZÚZ. Schválený akční plán se zveřejní ve Věstníku MZe a na webových stránkách MZe a ÚKZÚZ.

O potřebě revize akčního plánu rozhoduje KT dle výsledku přezkumu přijatých opatření (kap. 13.). Při revizi akčního plánu se postupuje obdobně jako při jeho tvorbě. V případě rozporných názorů připomínkujících stran, případně jimi oslovených expertů na rozsah a míru přijímaných opatření proti zavlékání a šíření háďátka, se k nim vysloví jako člen KT externí vědecký poradce nominovaný VVFaŽP. Pokud neshody dále trvají, požádá ředitel ÚKZÚZ Odbor bezpečnosti potravin MZe o zajištění nezávislého odborného stanoviska ze strany VVFaŽP. Přitom bude respektován princip předběžné opatrnosti; do vydání stanoviska VVFaŽP bude schválen a realizován akční plán dle přísnější verze opatření, pokud tato opatření nejsou v rozporu s platnou unijní nebo národní legislativou.

7.2. Vymezení území, pro které se nařizují MRO

Pokud ÚKZÚZ potvrdí výskyt háďátka v náchylné rostlině v porostu či výsadbě, vymezí území zahrnující zamořenou a nárazníkovou zónu (viz obr. 1) a nařídí opatření uvedená v kap. 7.4.

Zamořená zóna je území, ve kterém byl zjištěn výskyt háďátka, vymezené v okruhu nejméně 500 m okolo rostlin, u nichž bylo napadení zjištěno; za určitých podmínek může být poloměr okruhu zmenšen až na 100 m. V zamořené zóně se vykácejí jak stromy napadené háďátkem, tak všechny náchylné rostliny v okruhu min. 500 m, popř. min. 100 m, a to bez ohledu na zdravotní stav těchto rostlin. Mluvíme pak o zóně vykáčených náchylných rostlin.

Vymezení zóny vykáčených náchylných rostlin je preventivním opatřením proti šíření háďátka a jeho přenašečů, které má v širším území eliminovat jak všechny potenciálně napadené rostliny (nejen ty, které jsou již viditelně poškozeny), tak i ostatní náchylný materiál. Při vymezování potřebného rozsahu zón vykáčených náchylných rostlin se přihlédne hlavně k podmínkám pro úživný žír přenašečů (např. v obhospodařovaných monokulturách, tedy při vysokém zápoji porostu, může být přiměřená spodní hranice šířky 500 m) a k možnostem kladení jejich vajíček (ve vztahu ke zdravotnímu stavu stromů) ve vymezeném území.

Současně KT vždy posoudí, jaké environmentální nebo sociální dopady by mělo vytvoření zóny vykáčených náchylných rostlin o šířce min. 500 m. Pokud by potenciální environmentální nebo sociální dopady odlesnění byly vyhodnoceny jako nepřijatelné, KT rozhodne, v jakém rozsahu bude uplatněna výjimka umožňující zúžit zónu vykáčených náchylných rostlin až na 100 m. Přitom se vezmou v úvahu zejména:

- mimoprodukční funkce lesa v dotčeném území, zvláště u kategorie lesů ochranných a lesů zvláštního určení (kategorizace lesů podle [zákona č. 289/1995 Sb.](#), o lesích a doplnění některých zákonů);
- předmět ochrany ve zvláště chráněných územích podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů;
- míra stávajícího odlesnění dotčeného území v důsledku kůrovcové kalamity, resp. potřeba zachování zbytků lesních porostů v krajině.

Nárazníkovou zónu tvoří pás území v šíři nejméně 20 km okolo zamořené zóny; nárazníkovou zónu lze zúžit na šířku nejméně 6 km, pokud je možné s vysokou mírou spolehlivosti konstatovat, že prvotní výskyt háďátka se dále nerozšířil, a pokud byly splněny všechny tyto podmínky:

- všechny náchylné rostliny v zamořené zóně, v níž bylo napadení zjištěno, byly bez ohledu na jejich zdravotní stav neprodleně odstraněny;
- nedojde ke zvýšení rizika šíření háďátka;
- průzkumem nebyl zjištěn výskyt přenašečů háďátka.

Po stanovení zamořené a nárazníkové zóny probíhá průzkum k ověřování nepřítomnosti háďátka ve vymezeném území. Pokud se výskyt háďátka potvrdí mimo zamořenou zónu, hranice zamořené zóny i nárazníkové zóny se příslušným způsobem změní.

Při odběru vzorků rostlin, dřeva a kůry a přenašečů se postupuje podle **přílohy č. 1**.

7.2.1. Vymezení území po zjištění háďátka v náchylné rostlině nebo v náchylném dřevu v porostu

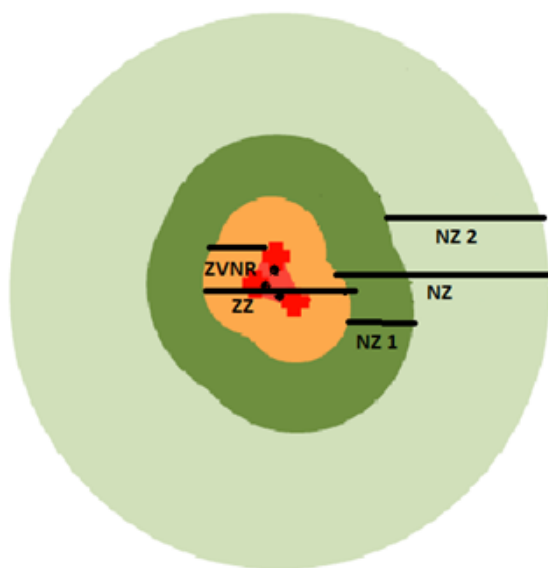
Po potvrzení výskytu háďátka v náchylné rostlině nebo náchylném dřevu v lesním porostu, veřejné zeleni, soukromé zahradě apod., zajistí místně příslušné OdTI podklady pro vymezení území, tvořeného zamořenou a nárazníkovou zónou. Pro vymezení zóny vykácených náchylných rostlin OdTI zahájí detailní vymežovací průzkum. Na základě podkladů OTI vymezí OdSPOR území včetně návrhu o nařízení MRO. Zóny vykácených náchylných rostlin se vymezí neprodleně po zjištění výskytu háďátka v náchylné rostlině.

Je-li háďátko zjištěno v jednom stromě nebo i více stromech na menší ploše (např. jedno ohnisko výskytu v lesním porostu), je zamořená zóna tvořena pouze zónou vykácených náchylných rostlin; toto území zahrnuje plochu se všemi stromy napadenými háďátkem a kolem ní okruh široký nejméně 500 m (viz obr. 1).

Ve výjimečných případech určitých jednotlivých rostlin, jež se nacházejí v zóně vykácených stromů a u nichž OTI dospěje k závěru, že jejich poražení není vhodné, může být pouze pro tyto rostliny použito alternativní eradikační opatření, jež poskytne stejnou úroveň ochrany proti šíření háďátka. Důvod, jenž vedl k takovému závěru, a popis tohoto opatření se oznámí formou zprávy Komisi.

Obr. 1

Vymezené území

■ + ■	<u>ZZ - zamořená zóna</u>
■	ohnisko s napadenými náchylnými rostlinami
■	ZVNR – zóna vykácených náchylných rostlin
■ + ■	NZ – nárazníková zóna o šířce 20 km
■	NZ 1 – část nárazníkové zóny s intenzivním vzorkováním o šířce 3 km
■	NZ 2 – část nárazníkové zóny s méně intenzivním vzorkováním o šířce 17 km

7.2.2. Vymezení území po zjištění háďátka v přenašeči nebo v dodávce náchylného dřeva a kůry nebo v DOM

Je-li háďátko zjištěno v přenašeči nebo v dodávce náchylného dřeva a kůry nebo v DOM, např. na odvozním místě či ve zpracovatelském podniku, příslušné OdTI neprodleně provede šetření v blízkosti místa, kde byl přenašeč odchycen nebo kde se náchylný materiál včetně DOM v době zjištění nacházely. V případě zjištění výskytu háďátka v dodávce náchylného materiálu zahrnuje vymezené území nejméně areál podniku, ve kterém byla dodávka umístěna, přičemž se nařídí MRO podle kap. 8.4.

Šetření v blízkosti místa, kde byl přenašeč odchycen nebo kde se náchylný materiál nacházel, zahrnuje intenzivní průzkum výskytu háďátka a jeho přenašečů v okruhu nejméně 3 km od místa nálezu, a to jak na dalším náchylném materiálu v areálu podniku, tak na náchylných rostlinách rostoucích v okolním porostu apod. Při průzkumu se odebírají vzorky z náchylných rostlin s příznaky chřadnutí a namátkově také z náchylných rostlin vizuálně zdravých. Při potvrzení výskytu háďátka v rostlině v porostu se postupuje podle kap. 7.2.1.

V případě, že napadený náchylný materiál byl v době potvrzení přítomnosti háďátka již zpracován nebo dále přemístěn, OTI (resp. ODV v případě DOM) tento materiál dohledá; pokud dohledání již není možné, zaznamenají se veškeré zjištěné skutečnosti, které by mohly mít význam pro posouzení rizika dalšího šíření háďátka a pro rozhodování o dalších opatřeních.

Současně OTI (resp. ODV v případě DOM) co nejdříve dohledá místo původu napadeného materiálu. Pokud se místo původu napadeného materiálu nachází na území ČR, připraví územně příslušný OTI podklady pro OZR pro vymezení území v místě původu napadeného materiálu a v jeho okolí a přípravu návrhu nařízení MRO.

Koordinace vymezení průzkumu

Vymezení průzkum koordinuje KT ve spolupráci s OTI. Kromě OTI se dle potřeby a rozhodnutí KT na provádění průzkumu mohou podílet i další pracovníci SOSZR, a v případě nedostatku kapacit SOSZR i dalších sekcí ÚKZÚZ, popřípadě i externí subjekty (viz kap. 8. a 8.1.).

Vlastní vymezení a označování území

ÚKZÚZ (OTI) ve spolupráci s příslušnými odpovědnými orgány umístí na všech příjezdových komunikacích do vymezeného území na jeho hranici značky (cedule) upozorňující na vymezené území s textem: „Území s výskytem pro rostliny nebezpečného karanténního hádátka borovicového *Bursaphelenchus xylophilus*“.

7.3. Průzkum k ověřování nepřítomnosti hádátka ve vymezeném území

Po nařízení MRO místně příslušné (příslušná) oddělení OTI pokračuje (pokračují) v intenzivním vymezení průzkumu.

Průzkum se provádí prostřednictvím prohlídek náchylných rostlin, odběru vzorků a testování těchto rostlin a přenašečů na přítomnost hádátka. Při tomto průzkumu se zvláštní pozornost věnuje náchylným rostlinám, jež jsou odumřelé, ve špatném zdravotním stavu nebo se nacházejí v oblastech postižených požáry nebo vichřicemi. Tento průzkum zahrnuje také systematický odběr vzorků ze zdravě vypadajících náchylných rostlin.

Zvlášť intenzivnímu průzkumu se podrobí území v okruhu 3 000 m kolem každé náchylné rostliny, ve které bylo hádátka zjištěno, přičemž intenzita průzkumu v tomto území je nejméně čtyřikrát větší, než v pásmu počínaje od 3 000 m až po vnější hranici nárazníkové zóny.

Rozsah vzorkování bude specifikován v plánu opatření (akčním plánu) zpracovaném pro dané vymezené území.

Při průzkumu se:

- vizuálně hodnotí náchylné rostliny,
- odebírají vzorky z rostlin, jež jsou odumřelé, ve špatném zdravotním stavu nebo se nacházejí v oblastech postižených požáry nebo vichřicemi (s výjimkou rostlin spálených požárem),
- odebírají vzorky ze zdravě vypadajících rostlin,
- zřetelně a nesmazatelně označují rostliny, ze kterých byl odebrán vzorek, přičemž přesná poloha těchto rostlin se také zaznamená pomocí souřadnic GPS,
- zřetelně a nesmazatelně označují rostliny, které jsou určeny k vykácení; přesná poloha těchto rostlin se také zaznamená pomocí souřadnic GPS.
- vyvěšují lapače na monitoring přenašečů v době jejich letové aktivity (duben-říjen) podle **přílohy 1.**

Zjistí-li se při tomto průzkumu další výskyty hádátka, informuje místně příslušné oddělení OTI neprodleně OZR a připraví podklady pro nové vymezení území. OZR po obdržení podkladů z OTI bezodkladně stanoví nové vymezené území a připraví návrh nařízení MRO. Na základě dalších zjištění výskytu hádátka a následných nařízení nových MRO se hranice území pro provádění průzkumu odpovídajícím způsobem rozšiřuje, dokud další výskyty nepřestanou být zjišťovány.

OTI provádí každoroční systematický průzkum výskytu hádátka ve vymezeném území nejméně 4 další roky poté, co výskyty hádátka přestaly být zjišťovány.

Je-li v odůvodněných případech poloměr zóny vykácených náchylných rostlin zmenšen, provede místně příslušné oddělení OTI u všech náchylných rostlin, nacházejících se ve vzdálenosti 100 až 500 m od náchylné rostliny, ve které byl zjištěn výskyt hádátka, které nebyly pokáceny:

- a) OTI provádí každoroční odběr vzorků z těchto rostlin k testování na přítomnost hádátka, přičemž se použije schéma vzorkování umožňující s 99% spolehlivostí potvrdit, že míra výskytu hádátka v těchto náchylných rostlinách je menší než 0,1 %. Rozsah vzorkování specifikuje OdŘFR v akčním plánu pro dané vymezené území.
- b) OTI provede prohlídky těchto náchylných rostlin ve dvouměsíčních intervalech během letového období přenašeče, zaměřené na známky výskytu hádátka nebo příznaky napadení hádátkem, následované v případě zpozorování těchto známek nebo příznaků odběrem vzorků z těchto rostlin k jejich testování.

Tato opatření se provádějí od roku zahájení eradikace až do jejího ukončení.

Rovněž tento průzkum koordinuje KT ve spolupráci s OTI. Kromě OTI se dle potřeby a rozhodnutí KT na provádění průzkumu mohou podílet i další pracovníci SOSZR, a v případě nedostatku kapacit SOSZR i dalších sekcí ÚKZÚZ, popřípadě i externí subjekty (viz kap. 8. a 8.1.).

7.4. MRO nařízená ve vymezeném území

7.4.1. MRO nařízená v zóně vykácených náchylných rostlin

- a) Vykácení všech náchylných rostlin, jejich odstranění a likvidace, nebo zpracování či ošetření dřeva a kůry z těchto rostlin způsoby předepsanými v kap. 7.4.2. a 7.4.3.;
- b) Použití veškerých nezbytných preventivních opatření proti rozšíření hádátka a jeho přenašeče v průběhu kácení, odstraňování a likvidace náchylných rostlin;
- c) Využití alternativního eradikačního opatření, jež poskytne stejnou úroveň ochrany proti šíření hádátka jako opatření podle bodů a) a b);
- d) Zákaz nové výsadby náchylných rostlin.

7.4.2. MRO nařízená v zamořené zóně

Zákaz přemísťování náchylných rostlin uvnitř zamořené zóny, s výjimkou rostlin, které splňují všechny následující podmínky:

- a) Pocházejí z míst produkce, v nichž nebylo od začátku posledního ukončeného vegetačního období pozorováno hádátka ani jeho příznaky;
- b) Byly trvale pěstovány pod plnou fyzickou ochranou zajišťující ochranu proti přenašečům (například technický izolát);
- c) Byly úředně prohlédnuty, testovány a shledány prostými hádátka a přenašeče;
- d) Jsou opatřeny platným rostlinolékařským pasem;
- e) Jsou přepravovány mimo letové období přenašeče nebo v uzavřených kontejnerech nebo obalech zajišťujících, že nedojde k napadení hádátkem ani jeho přenašečem,

Zákaz přemísťování náchylného dřeva a kůry uvnitř zamořené zóny, s výjimkou případů, pokud je účelem přemístění, aby toto dřevo nebo kůra byly ošetřeny některým z následujících způsobů:

- a) spálení ve vymezeném území v blízkém místě, které je k tomuto účelu určeno,

- b) použití ve zpracovatelském zařízení jako palivo nebo k jiným účelům (například pro výrobu dřevotřískových desek), při nichž dochází k jejich zničení, zaručujícím nepřítomnost živých hádátek a živých přenašečů,
- c) vhodné tepelné ošetření v oprávněném zpracovatelském zařízení tak, aby se v kterékoliv jejich části dosáhlo minimální teploty 56 °C po dobu alespoň 30 minut, a aby bylo zajištěno, že budou prosté živých hádátek a živých přenašečů,

a dále s výjimkou dřevěného obalového materiálu, který byl ošetřen v oprávněném zpracovatelském zařízení některým ze schválených způsobů ošetření, stanovených v příloze I mezinárodního standardu FAO pro fyto-sanitární opatření č. 15 s názvem „Regulace dřevěného obalového materiálu v mezinárodním obchodu“, zaručujícím, že bude prostý živých hádátek a živých přenašečů, a je označen v souladu s přílohou II uvedeného mezinárodního standardu, a s výjimkou náchylného dřeva získaného z rostlin, které byly jednotlivě testovány a byly shledány prostými hádátka.

Náchylné dřevo získané z rostlin, které byly jednotlivě testovány a byly shledány prostými hádátka, může být zpracováno na řezivo pro použití v zamořené zóně, při splnění požadavků, stanovených v kap. 7.4.3, bodech a) a c).

Náchylné dřevo a kůra přemísťované uvnitř zamořené zóny musí být přemísťované pod úředním dohledem místně příslušného OdTI a

- a) mimo letové období přenašeče,
nebo
- b) v ochranném obalu zaručujícím, že nedojde k napadení jiných rostlin, dřeva nebo kůry hádátkem ani jeho přenašečem,
nebo
- c) s rostlinolékařským pasem vydaným oprávněným zpracovatelským zařízením, pokud byly vhodně tepelně ošetřeny v oprávněném zpracovatelském zařízení.

7.4.3. MRO nařízená ve vymezeném území individuálním fyzickým nebo právnickým osobám

ÚKZÚZ v celém vymezeném území identifikuje a nařídí vlastníkům pozemků ve vymezeném území a pěstitelům na těchto pozemcích odlišných od vlastníků porazit všechny náchylné rostliny, ve kterých bylo hádátka zjištěno, a rostliny, které jsou odumřelé, ve špatném zdravotním stavu nebo jsou poškozeny abiotickými činiteli. Dále nařídí odstranění a likvidaci poražených rostlin a těžebních zbytků, případně (kromě rostlin pozitivních na hádátka), způsob ošetření a zpracování poražených rostlin. Během kácení a odstraňování rostlin musí být učiněna všechna nezbytná preventivní opatření, aby nedošlo k rozšíření hádátka a jeho přenašečů, dokud není kácení dokončeno. Přitom musí vlastník pozemku ve vymezeném území a pěstitel na tomto pozemku odlišný od vlastníka dodržet následující podmínky:

- a) **náchylné rostliny identifikované mimo letové období přenašečů** musí být poraženy před příštím letovým obdobím a zlikvidovány buď na místě, nebo se přemístí a jejich dřevo a kůra se buď
 - ošetří vhodným tepelným ošetřením v oprávněném zpracovatelském zařízení tak, aby se v kterékoliv jejich části dosáhlo minimální teploty 56 °C po dobu alespoň 30 minut a aby bylo zajištěno, že budou prosté živých hádátek a živých přenašečů, nebo

- použijí ve zpracovatelském zařízení jako palivo nebo k jiným účelům, při nichž dochází k jejich zničení, zaručujícím nepřítomnost živých hádátek a živých přenašečů;

b) **náchylné rostliny identifikované během letového období přenašečů** se okamžitě porazí a okamžitě zlikvidují buď na místě, nebo se přemístí a jejich dřevo a kůra se buď

- ošetří vhodným tepelným ošetřením v oprávněném zpracovatelském zařízení tak, aby se v kterékoliv jejich části dosáhlo minimální teploty 56 °C po dobu alespoň 30 minut a aby bylo zajištěno, že budou prosté živých hádátek a živých přenašečů, nebo
- použijí ve zpracovatelském zařízení jako palivo nebo k jiným účelům, při nichž dochází k jejich zničení, zaručujícím nepřítomnost živých hádátek a živých přenašečů.

Z poražených náchylných rostlin, ve kterých hádátka dosud nebylo zjištěno, ÚKZÚZ odebere vzorky **podle přílohy č. 1** a provede se jejich testování na přítomnost hádátka podle schématu vzorkování umožňujícího s 99% spolehlivostí potvrdit, že míra výskytu hádátka v těchto náchylných rostlinách je menší než 0,1 %.

c) pokud jde o **náchylné dřevo identifikované** ve vymezeném území **během letového období přenašeče**:

Pro zamezení opětovného napadení přenašeči do doby, než se dřevo přemístí k likvidaci, tepelnému ošetření nebo zpracování, se kmeny poražených náchylných rostlin odkorní nebo ošetří insekticidem, o němž je známo, že je proti přenašeči účinný, nebo ihned po pokácení se tyto kmeny pokryjí ochrannou sítí proti hmyzu napuštěnou takovým insekticidem. Po odkornění, ošetření nebo pokrytí sítí se náchylné dřevo pod úředním dohledem okamžitě přemístí do místa skladování nebo do oprávněného zpracovatelského zařízení. Dřevo, které nebylo odkorněno, se v místě skladování nebo v oprávněném zpracovatelském zařízení okamžitě opětovně ošetří insekticidem, o kterém je známo, že je proti přenašeči účinný, nebo se pokryje ochrannou sítí proti hmyzu napuštěnou takovým insekticidem.

Dřevní odpad vzniklý při kácení náchylných rostlin, který zůstal na místě, se zpracuje na štěpky o tloušťce a šířce menší než 3 cm.

d) **opatření při potvrzení výskytu hádátka v náchylném dřevu a náchylné kůře** zahrnují:

- zničení náchylného dřeva a náchylné kůry,
- v případě dřevěného obalového materiálu vrácení tohoto materiálu právě používaného při přepravě předmětů pod úředním dohledem k přebalení těchto předmětů a zničení tohoto materiálu do místa odeslání nebo do místa poblíž místa, kde byl materiál zadržen, přičemž je nutno vyloučit jakékoli riziko šíření hádátka.

Zničení materiálu se nařídí spálením, a to vhodným způsobem s přihlédnutím k zákonu č. 86/2002 Sb. o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

7.4.4. MRO nařízená ve vymezeném území blíže neurčeným osobám

Jakmile se vyhodnotí výsledky šetření potřebných k určení rozsahu zamořené a nárazníkové zóny, ÚKZÚZ vydá nařízení (právní předpis), kterým se stanoví vymezené území s výskytem hádátka a nařídí MRO blíže neurčeným právnickým a fyzickým osobám v tomto území podle § 76 odst. 1 písm. a) a odst. 2 věty druhé zákona.

MRO zahrnují:

- Zákaz výsadby náchylných rostlin v zamořených zónách s výjimkou stanovišť, která jsou fyzicky chráněna proti zavlečení hádátka jeho přenašeči.
- Zákaz přemísťování náchylných rostlin, které byly pěstovány ve vymezeném území alespoň po část svého životního cyklu, v rámci vymezeného území nebo z tohoto území. Odchylně od tohoto ustanovení se může takové přemístění uskutečnit, pokud byly dotčené rostliny pěstovány na stanovišti, kde jsou splněny všechny podmínky uvedené níže v písm. a) – h), a při splnění dalších podmínek uvedených v písm. i) - m):
 - a. stanoviště je registrováno podle § 12 zákona;
 - b. stanoviště je schváleno ÚKZÚZ jako stanoviště prosté hádátka a jeho přenašečů s přihlédnutím k příslušným mezinárodním standardům pro fyto-sanitární opatření;
 - c. stanoviště je fyzicky chráněno proti zavlečení hádátka jeho přenašeči;
 - d. stanoviště je obklopeno zónou o šířce 200 metrů, u které bylo zjištěno úřední vizuální prohlídkou a v případě podezření na výskyt hádátka odběrem vzorků a testováním, že je prostá hádátka, a která je podrobována vhodným fyto-sanitárním ošetřením proti přenašečům hádátka; uvedená ošetření mohou podle potřeby zahrnovat odstranění rostlin;
 - e. stanoviště je podrobováno vhodným fyto-sanitárním ošetřením, aby zůstalo prosté přenašečů hádátka; uvedená ošetření mohou podle potřeby zahrnovat odstranění rostlin;
 - f. stanoviště a zóna uvedená v písmeni d) jsou každoročně podrobovány alespoň dvěma úředními prohlídkami prováděnými ve vhodných termínech;
 - g. po celou dobu pěstování dotčených rostlin nebyly na daném stanovišti zjištěny příznaky napadení hádátkem ani jeho přenašeči, nebo v případě podezření na napadení provedené testy potvrdily nepřítomnost hádátka;
 - h. po celou dobu pěstování náchylných rostlin nebyly v zóně uvedené v písmeni d) zjištěny příznaky napadení hádátkem, nebo bylo v případě podezření na napadení provedeno testování a byla potvrzena nepřítomnost hádátka;
 - i. reprezentativní vzorky každého druhu náchylných rostlin ze stanoviště byly podrobeny každoročnímu testování mezinárodně validovanými testovacími metodami v nejvhodnější dobu a na základě těchto testů byla potvrzena nepřítomnost hádátka;
 - j. v co nejkratší době před termínem přemístění, jak je to prakticky možné, byly partie náchylných rostlin podrobeny úřední vizuální prohlídce, odběru vzorků a molekulárnímu testování s negativním výsledkem provedenému v souladu s mezinárodně validovanými testovacími metodami při použití systému odběru vzorků umožňujícího s 99 % spolehlivostí určit míru výskytu napadených rostlin 1 % nebo vyšší a zvláště zaměřeného na rostliny vykazující podezřelé příznaky napadení hádátkem, v souladu s mezinárodním standardem FAO pro fyto-sanitární opatření č. 31 s názvem "Metodika vzorkování zásilek";
 - k. před přemístěním byly partie náchylných rostlin podrobeny fyto-sanitárním ošetřením proti všem přenašečům hádátka;
 - l. náchylné rostliny přemísťované přes vymezené území nebo v tomto území se přepravují v uzavřených kontejnerech či obalech, aby se zajistilo, že nedojde k napadení hádátkem nebo některým z jeho přenašečů;
 - m. náchylné rostliny musí být opatřeny rostlinolékařským pasem podle § 2 odst. 1 písm. n) zákona.

Místně příslušné oddělení OTI schválí příslušné stanoviště podle písm. b) na základě písemné žádosti předložené žadatelem, jsou-li splněny podmínky podle písm. a), c) a d). Dále OTI provede podle písm. f) každoročně nejméně 2 prohlídky, pro něž určí termíny; o prohlídky se již neřádá. Kontrola před přemístěním podle písm. j) se opět provede na základě písemné žádosti předložené žadatelem. Vzhledem k rozsahu vymezeného území se případná MRO budou týkat většího počtu fyzických nebo právnických osob, proto se nařizují formou nařízení ÚKZÚZ, podle § 76 odst. 2 věty druhé a § 76 odst. 2 písm. a) zákona. Toto nařízení podepisuje ředitel ÚKZÚZ a jeho návrh připravuje OZR. OTI zajišťuje součinnost s OZR formou přípravy podkladů pro nařízení. Nařízení ÚKZÚZ se vyhláší vyvěšením na úředních deskách ministerstva a ÚKZÚZ na dobu nejméně 15 dnů a zveřejňuje se neprodleně na webových stránkách ÚKZÚZ a na úředních deskách obecních či městských úřadů v zóně.

Tato MRO budou v platnosti až do nařízení nových MRO, která se stanoví po provedení vymezení průzkumu a určení celkového rozsahu území zamořeného hádátkem, nebo v případě potřeby po zjištění dalších náchylných rostlin napadených hádátkem.

7.5. Kontrola dodržování MRO

Místně příslušné oddělení OTI vykonává podle § 74 odst. 1 písm. c) zákona průběžný rostlinolékařský dozor nad dodržováním nařízených MRO. Toto oddělení OTI také eviduje předložené doklady o provedení opatření dodavatelem (např. o likvidaci spálením).

7.6. Postup při překážkách znesnadňujících eradikaci

Pokud vzniknou okolnosti, které budou bránit, brzdit nebo zpoždovat eradikaci hádátka, zejména opatření týkající se dostupnosti lokality a adekvátního zničení všech rostlin napadených hádátkem nebo podezřelých z napadení, posoudí KT potřebu nařízení dalších opatření k odstranění vzniklých překážek a jejich obsah a zdůvodnění.

ÚKZÚZ může na základě doporučení KT s cílem odstranit překážky bránící eradikaci hádátka

- požádat dotčený odpovědný úřad o součinnost, resp. o výjimku z ustanovení obecně platných předpisů, popř. pokud tak nelze problém vyřešit, může
- nařídit další MRO, nad rámec opatření již nařízených v souladu s kap. 7.4. a 7.5.

Pokud překážky bránící eradikaci nelze vyřešit nařízením MRO, resp. požadovaná účinnost dalších opatření přesahuje účinnost MRO, jsou naplněny podmínky pro vznik krizové situace podle § 77 zákona. Poté se postupuje v souladu s „Typovým plánem - Epifytie – hromadné nákazy polních kultur“, resp. jej vymezují zvláštní právní předpisy¹.

¹Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

7.7. Opravňování zpracovatelských zařízení a výrobců dřevěného obalového materiálu k označování

V případě stanovení vymezeného území v ČR vydává ÚKZÚZ:

- podnikajícím fyzickým osobám nebo právnickým osobám provozujícím dostatečně vybavené zpracovatelské zařízení na území ČR na základě jejich žádosti oprávnění k provádění úkolů oprávněných zpracovatelských zařízení. Oprávněná zpracovatelská zařízení zajistí dohledatelnost ošetřeného náchylného dřeva, kůry a dřevěného obalového materiálu.
- podnikajícím fyzickým osobám nebo právnickým osobám, které jsou dostatečně vybavenými výrobci dřevěného obalového materiálu, úlů a ptačích budek, na základě jejich žádosti oprávnění, aby v souladu s přílohou II mezinárodního standardu FAO pro fyto-sanitární opatření č. 15 označovali úly, ptačí budky a dřevěný obalový materiál, jež vyrábějí ze dřeva ošetřeného oprávněným zpracovatelským zařízením a opatřeného rostlinolékařským pasem.

Jedině tito oprávnění výrobci úlů, ptačích budek a dřevěného obalového materiálu mohou používat k výrobě těchto produktů dřevo ze zpracovatelských zařízení, výslovně pro tento účel oprávněných, opatřené rostlinolékařským pasem, a zajistí, aby bylo možné zpětně dohledat, ze kterého oprávněného zpracovatelského zařízení takto použité dřevo pochází.

ÚKZÚZ zabezpečí provádění dohledu nad oprávněnými zpracovatelskými zařízeními a oprávněnými výrobci úlů, ptačích budek a dřevěného obalového materiálu, aby se zajistilo, že správně plní úkoly stanovené v jejich oprávnění. Tento dohled vykonávají odborně kvalifikovaní zaměstnanci ÚKZÚZ nebo jiné odborně kvalifikované pověřené osoby pod dohledem ÚKZÚZ.

Pokud ÚKZÚZ zjistí, že se v náchylném dřevu, kůře nebo dřevěném obalovém materiálu ošetřeném oprávněným zpracovatelským zařízením vyskytuje háďátko, bude okamžitě toto oprávnění zrušeno.

Pokud ÚKZÚZ zjistí, že se v úlech, ptačích budkách anebo dřevěném obalovém materiálu označeném oprávněným výrobcem úlů, ptačích budek a dřevěného obalového materiálu vyskytuje háďátko, bude okamžitě toto oprávnění zrušeno.

Pokud ÚKZÚZ zjistí, že oprávněné zpracovatelské zařízení nebo oprávněný výrobce úlů, ptačích budek a dřevěného obalového materiálu neplní správně své úkoly stanovené v příslušném oprávnění, přijme nezbytná opatření, jež zajistí dodržování ustanovení odst. 1 a 2.

8. Zabezpečení zdrojů

Zvýšený rozsah prohlídek, vzorkování a laboratorního testování, likvidace rostlin, ošetřování proti přenašečům i vlastní vymezení a označování vymezeného území vyžaduje v co nejkratší době zajistit dostatek personálu a uvolnění finančních zdrojů. Personál bude zabezpečen jednak vlastními kapacitami ÚKZÚZ, jednak zapojením externích subjektů na základě smluvních ujednání, popř. výběrových řízení. Finanční prostředky budou nárokovány přednostně z rozpočtů ÚKZÚZ a MZe, popř. z dalších zdrojů (např. MŽP v případech eradikace háďátka v přírodně či krajinářsky cenných či citlivých územích).

V případě opakovaných či v předstihu očekávaných činností (např. ve známých intervalech prováděný vymezovací průzkum, vícenáklady na diagnostické analýzy apod.) naplánuje KT předem potřeby personálních kapacit a finančních zdrojů včetně jejich načasování. Podrobnosti plánování stanoví a plán projedná KT, jehož předseda na základě schválení plánu vedením ÚKZÚZ požádá Sekci ekonomickou a správní (ÚKZÚZ) o uvolnění, resp. získání financí.

ÚKZÚZ po projednání s MZe a následném zveřejnění akčního plánu formálně požádá MZe o finanční zabezpečení fungování akčního plánu, s přednostním využitím již stávajících zdrojů (zejména fondu MZe na náhradu nákladů a ztrát vzniklých v zemědělství a lesnictví v důsledku škodlivých organismů rostlin). Finanční zajištění eradikace musí zahrnovat také postup a rozsah žádosti o případné spolufinancování z rozpočtu EU – [viz Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2021/690 - Program pro jednotný trh](#). V případě vzniku krizové situace a spuštění krizového plánu se postupuje při zajištění finančních a personálních kapacit v souladu s „Typovým plánem - Epifytie – hromadné nákazy polních kultur“, resp. v souladu se zvláštními právními předpisy (viz pozn. pod čarou ke kap. 7.7.).

Pokud hádátka dosud nebylo na území ČR zjištěno, ale hrozí vysoké riziko jeho zavlečení ze sousední země, KT již v této fázi podnikne všechny možné kroky k předběžnému zajištění externích kapacit (průzkum trhu, uzavření rámcových smluv apod.) i finančních zdrojů.

8.1. Personální zabezpečení průzkumů a vymezování hranic zón

Vymezovací průzkum zabezpečuje přednostně SOSZR ÚKZÚZ, v případě nedostatku jeho kapacit mohou být zapojeny i další útvary ÚKZÚZ nebo externí subjekty. Monitorovací průzkum k ověřování nepřítomnosti hádátka ve vymezeném území bude vzhledem k rozloze tohoto území zajišťován ÚKZÚZ v součinnosti s externími subjekty.

Kromě OTI, který má provádění průzkumů škodlivých organismů rostlin v rámci ÚKZÚZ ve své gesci, mohou být do provádění průzkumů na doporučení KT zapojeny další odbory SOSZR (na základě nařízení ředitele SOSZR), popř. jiné útvary ÚKZÚZ (na základě nařízení ředitele ÚKZÚZ).

Do činností souvisejících s eradikací hádátka lze na doporučení KT zapojit s jejich souhlasem také externí subjekty (viz **příloha č. 2**).

Odhad financí potřebných na úhradu nákladů spojených se zapojením externích subjektů do eradikace hádátka provede SOSZR a projedná KT. Finance zajišťuje Sekce ekonomická a správní (ÚKZÚZ) v součinnosti s MZe. Odhad financí stanoví akční plán včetně indikace zdrojů.

Podmínkou zapojení externích subjektů je proškolení jejich personálu (viz kap. 9.).

8.2. Laboratorní testování vzorků

V počáteční fázi bude diagnostika zajišťována Národní referenční laboratoří ÚKZÚZ, a to především ODŠOR, jehož laboratoře mají pro řadu metod uděleno osvědčení o akreditaci podle normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 a s diagnostikou hádátka borovicového dlouholeté zkušenosti.

Kapacity laboratoří Odboru diagnostiky škodlivých organismů rostlin pro jednotlivé činnosti:

Příjem vzorků, evidenci výsledků testování a také oznamování těchto výsledků v rámci ÚKZÚZ budou dle rozdělených spádových oblastí zajišťovat laboratoře:

- Diagnostická laboratoř škodlivých organismů rostlin Praha (pro OdTI Praha, Plzeň, Žatec a Planá + ODV odd. fytokaranténní inspekce Praha-Ruzyně a ODV z oblasti Čech). Denní kapacita laboratoře je 20 dřevních vzorků.
- Laboratoř nematologie, oddělení ODŠOR Olomouc (pro OdTI Brno, Havlíčkův Brod, Opava + ODV oblasti Morava + hmyzí přenašeči). Denní kapacita laboratoře je 20 dřevních vzorků a 10 vzorků přenašečů.

Třídění a určování vzorků přenašečů bude zajišťovat Laboratoř entomologie, oddělení ODŠOR Olomouc v kooperaci s Laboratoří nematologie, oddělení ODŠOR Olomouc.

Molekulárně-biologické metody

Testy na principu PCR zajistí Laboratoř molekulární biologie, oddělení ODŠOR Olomouc.

Externí kapacity pro rutinní zpracování vzorků: Pokud očekávaný rozsah potřebných laboratorních analýz přesáhne kapacity ÚKZÚZ, ODŠOR zpracuje plán na zapojení externích diagnostických pracovišť včetně odhadu rozsahu externě zajišťovaných analýz a potřebných financí. Po schválení plánu KT, souhlasu ředitele ÚKZÚZ a rezervaci potřebných financí ze zdrojů ÚKZÚZ nebo MZe, podá ÚKZÚZ výzvu podle § 5 zákona 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, a po zjištění zájmu a případném ověření kvality kontrolních testů sepiše s vybranými zájemci smlouvu.

9. Školení personálu a simulační cvičení

ÚKZÚZ (SOSZR) odborně zajišťuje školení personálu ÚKZÚZ, popř. jiných institucí, který má být zapojen do provádění akčního plánu, zejména pokud jde o prohlídky rostlin a odběry vzorků.

ÚKZÚZ (SOSZR) organizuje testování tohoto PP pomocí simulace zjištění výskytu háďátka v ČR. Tímto simulačním cvičením se prověří připravenost ÚKZÚZ a dalších orgánů na vznik dané situace, včetně schopnosti náležitě reagovat a komunikovat a včetně dostupnosti pracovních kapacit a finančních zdrojů. Testováním PP se také zjišťují prioritní oblasti pro školení personálu.

Termín konání, rozsah a obsah simulačního cvičení, včetně potřeby organizačního a finančního zajištění, navrhne ÚKZÚZ (SOSZR) po projednání na úrovni KT a se zainteresovanými subjekty včetně profesních a zájmových svazů. Plán simulačního cvičení bude v souladu s § 71 písm. k) zákona předložen MZe ke schválení. Koordinaci orgánů veřejné správy při provádění simulačních cvičení zajišťuje MZe v dohodě s ÚKZÚZ.

10. Informovanost veřejnosti

ÚKZÚZ průběžně provádí osvětu veřejnosti o hrozbě představované háďátkem borovicovým a o opatřeních přijatých proti jeho zavlékání do ČR (EU) a rozšiřování na území ČR (EU). K osvětě se využijí publikace v tisku a na webových stránkách ÚKZÚZ (viz např.

Rostlinolékařský portál), informace na sociálních sítích, konference, semináře, školení aj. V případě zavlečení hádátka do ČR stanoví konkrétní formy osvěty přijatý akční plán; pro komunikaci s veřejností bude aktivována speciální emailová adresa hadatko.borovicove@ukzuz.cz.

11. Oznamování Komisi a členským státům

OZR sdělí podezření na výskyt nebo potvrzení výskytu hádátka a informace o přijatých opatřeních Komisi a členským státům EU prostřednictvím portálu EUROPHYT a v souladu s platnými předpisy EU, zejména prováděcím nařízením Komise (EU) 2019/1715. Dále oznámí výsledky šetření k určení původu a šíření hádátka, zjištěné na základě dohledání, členským státům EU, z nichž uvedené rostliny, dřevo a dřevěný obalový materiál pocházejí, členským státům EU, přes které byly uvedené rostliny, dřevo a dřevěný obalový materiál přemístovány, a členským státům EU, do nichž byly uvedené rostliny, dřevo a dřevěný obalový materiál přemístěny.

OZR dále podává každoročně Komisi a členským státům EU zprávu o výsledcích detekčního průzkumu výskytu hádátka a o plánu průzkumu na další rok. V případě potvrzení výskytu na území ČR tato zpráva zahrnuje i popis vymezených území s výskytem hádátka, informace o opatřeních přijatých k eradikaci výskytu hádátka a výsledky úředních kontrol prováděných při přemístování dotčených rostlin, dřeva a dřevěného obalového materiálu.

12. Evidence a dokumentace

ÚKZÚZ (OZR) zaznamenává veškeré údaje počínaje podezřením na výskyt a konče průzkumem k ověřování nepřítomnosti hádátka po ukončení eradikace. Údaje OZR eviduje a dokumenty uchovávají v databázích ÚKZÚZ v souladu s interními metodickými pokyny.

13. Revize opatření v případě jejich delšího trvání

Opatření přijatá k eradikaci hádátka ve vymezeném území mají dlouhodobý charakter a mohou být zrušena teprve po určitém období jejich trvání, pokud lze prokázat, že byla úspěšná (viz kap. 14.). Během této doby je proto třeba nařízená MRO pravidelně přezkoumávat a podle potřeby revidovat. Četnost přezkumu/revize přijatých opatření stanoví KT a bude uvedena v akčním plánu.

Přezkum zahrnuje zejména:

- vyhodnocení účinnosti dosud uplatňovaných opatření;
- vyhodnocení hospodářských a dalších dopadů uplatňovaných opatření a jejich nákladovosti/rentability.

Revize může mimo jiné zahrnovat:

- zvážení dalších kroků k zesílení opatření k eradikaci;
- zvážení přechodu na opatření k izolaci výskytu;
- úpravu opatření podle případných změn v legislativě EU.

Kromě interních konzultací v rámci ÚKZÚZ a na úrovni KT projednává KT revizi opatření se všemi zainteresovanými stranami.

14. Podmínky, za nichž budou MRO zrušena

ÚKZÚZ zruší vymezené území a veškerá MRO v něm nařízená, pokud se při průzkumu prováděném ve vymezeném území v souladu s akčním plánem nezjistí výskyt háďátka po dobu 4 let. I po tomto období je však třeba v detekčním průzkumu na dotčeném území pokračovat, aby se zde průběžně ověřovala nepřítomnost háďátka.

15. Schválení, zveřejnění, hodnocení a revize pohotovostního plánu

ÚKZÚZ (SOSZR) pravidelně nejméně 1x ročně, popř. na podněty členů KT, posuzuje potřebu aktualizace, popř. revize PP, a připravuje návrh nového PP, jeho aktualizace, popř. revize. Návrh je připomínkován interně v rámci ÚKZÚZ a na úrovni KT, a následně externě zainteresovanými stranami, zejména zástupci dotčených sektorů a MZe. Součástí připomínkového řízení je také projednání aktualizace zástupců v KT, resp. zapojení do činností stanovených PP. Připomínkové řízení a vypořádání připomínek se provádí jednotnou písemnou formou. Po vypořádání připomínek a schválení PP ze strany MZe jsou s PP interně závazně seznámeni odpovědné osoby v ÚKZÚZ, PP je publikován ve Věstníku MZe a na webových stránkách MZe a ÚKZÚZ.

Příloha č. 1: Upřesnění postupu pro odběr vzorků

Vzorky na háďátka

Příznakové a bezpříznakové stromy a dřevo

- Vzorky dřeva se v zamořené zóně (před skácením a likvidací stromů) i v nárazníkové zóně odebírají zvláště jako samostatný dílčí vzorek.
- Každý vzorkovaný strom v nárazníkové zóně musí být zpětně dohledatelný (viditelné značení oranžovou barvou – číslo stromu odpovídající číslu vzorku).
- Je třeba důsledně oddělovat a označovat vzorky z příznakových stromů či dřeva od vzorků ze stromů či dřeva bezpříznakového. Případné příznaky na rostlinách se stručně popíšu do poznámky v IS MON.
- Vzorky v nárazníkové zóně se přednostně odebírají z nejbližšího okolí míst s pozerky a výletovými otvory přenašečů háďátka – kozlíčků rodu *Monochamus* anebo z míst, kde je dřevo modravě zbarveno v důsledku napadení houbami např. rodu *Ceratocystis* (nejvhodnější je odběr z rozhraní přechodu barev).
- Výška odběru vzorku u stojícího stromu je cca 150-180 cm. U ležícího stromu se odběry provádějí nejlépe z jeho horní třetiny. Vzorek se odebírá ze tří různých míst v uvedené odběrové výšce (ne však ve stejné výšce proti sobě), do hloubky 4 cm.
- Minimální hmotnost vzorku je 80-100 g.
- U stromů s příznaky žloutnutí a usychání jehlic je možno uvedené příznaky ve dřevě zjistit zpravidla až po odstranění kůry na podezřelých místech na kmeni a větvích. Pokud jsou na již zpracovaném dřevu (řezivo, palety aj.) ponechány zbytky kůry, je třeba je nejprve odstranit a ověřit, zda ve dřevě pod nimi nejsou patrné příznaky napadení.

Pokud se při odběru vzorků dřeva zjistí vývojová stadia přenašečů (nebo je-li podezření, že jde o přenašeče), odeberou se a balí samostatně (viz část „Vzorky na přenašeče“).

Způsoby vzorkování a balení vzorku

- Vzorky se odebírají pomocí akumulátorové vrtačky s vrtákem o min. šířce 20 mm.
- Akumulátorová vrtačka musí mít nastavitelný pomalý chod (nízké otáčky); pro vrtání se nastaví co nejnižší otáčky, aby se háďátka nepoškodila teplem, které by jinak vznikalo nadměrným zahříváním vrtáku při vyšších otáčkách.
- Po odběru každého vzorku se použité nářadí dezinfikuje lihem (máčením nebo postřikem). Vzniklé rány ve kmeni se ošetří fungicidním postřikem a zatrou štěpařským voskem.
- Vzorky dřeva se uloží do uzavíratelných plastových sáčků, dřevo se nesuší ani nemáčí, sáčky se pevně uzavřou, zřetelně se označí a dopraví se včetně průvodky na příslušné pracoviště ODŠOR. Pokud vzorky nelze poslat neprodleně, uchovávají se na suchém místě s teplotou okolo 25 °C (optimum pro vývoj larev háďátka).

Vzorky na přenašeče

- Odchycení brouci se neusmrcují, k laboratornímu vyšetření přítomnosti hádátka se posílají živí jedinci. Brouci se umístí do vhodné nádoby (PE nádobka) s přidaným substrátem (např. s kousky kůry/větvičky nebo papíru), opatřené ve víčku několika otvory pro cirkulaci vzduchu. (Nádobka musí být odolná proti prokousání brouků, velikost otvorů nesmí umožnit únik kozlíčků). Vzorky hmyzu odebrané z lapačů se zasílají do oddělení ODŠOR Olomouc přednostně bez předchozího vytrídění. Chycení brouci se shromažďují v lapací nádobce ve spodní části lapače.
- Pro přesypání veškerého zachyceného hmyzu z láhve lapače do zasílací (sběrné) lahve je vhodné použít trychtýř s krátkou stopkou o co největším průměru. V případě prodlevy před odesláním jsou lahvičky s odchycenými brouky skladovány v lednici při teplotě mezi 4–8°C.
- Lapače na přenašeče se vyvěšují bezprostředně po potvrzení výskytu hádátka borovicového ve vymezeném území.
- Typ lapače – křížový nárazový (potažený teflonem – Econex Crosstrap) osazený atraktanty – Galloprotect pack).
- Výška vyvěšení lapače – ideálně koruna stromu (případně co nejvýše je to možné, minimálně 2 m nad povrch půdy).
- Počty vyvěšených lapačů: NZ1 –1 lapač na čtverec 3x3 km; NZ2 – 4 lapače (1 lapač na čtvrtinu zóny).
- Roční doba - období letové aktivity vektora – duben a říjen.

Příloha č. 2: Diagnostická pracoviště

Laboratoře ÚKZÚZ:

**ÚKZÚZ, Národní referenční laboratoř,
Odbor diagnostiky škodlivých organismů rostlin**

Adresa: Šlechtitelů 773/23, 77900 Olomouc

Tel.: +420 569 400 470

E-mail: diagnostika@ukzuz.cz

URL: eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/

Diagnostická laboratoř škodlivých organismů rostlin Praha

Odbor diagnostiky škodlivých organismů rostlin

ÚKZÚZ, Národní referenční laboratoř

Adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Tel.: +420 235010310

E-mail: vladimir.gaar@ukzuz.cz

Laboratoř nematologie, oddělení ODŠOR Olomouc

Odbor diagnostiky škodlivých organismů rostlin

ÚKZÚZ, Národní referenční laboratoř

Adresa: Šlechtitelů 773/23, 77900 Olomouc

Tel.: +420 585 570 171

E-mail: v.cermak@ukzuz.cz

Externí laboratoře:

Výběr a testovací kapacita externích laboratoří bude řešena dle aktuální situace v době výskytu a ve shodě s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625.

Zahraniční diagnostické laboratoře pro konfirmační diagnostiku:

ANSES - French Agency for Food, Environmental and Occupational Health & Safety

Plant Health Laboratory

Adresa : 7, rue Jean Dixméras, 49044 Angers Cedex 01

URL: <https://www.anses.fr/en/content/plant-health-laboratory>

NemaLab-ICAAM

Dept. Biologia, Universidade de Évora, 7002-554 ÉVORA, PORTUGAL

URL: <http://www.icaam.uevora.pt/NemaLab>

Příloha č. 3: Seznam subjektů, které mohou být zapojeny do provádění PP po jeho spuštění a kterým bude ÚKZÚZ poskytovat informace o situaci ve výskytu hádátka na území ČR a o přijatých opatřeních

Organizace podřízené MZe

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL)

Adresa: Nábřežní 1326, 250 01 Brandýs nad Labem

Tel.: +420 321 021 111

E-mail: podatelna@uhul.cz

URL: www.uhul.cz

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Adresa: Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 871 871

E-mail: info@szif.cz

URL: www.szif.cz

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i. (VÚLHM)

Adresa: Strnady 136, 252 02 Jíloviště

Doručovací pošta: 156 00 Praha 5 – Zbraslav

Tel.: +420 257 892 222

E-mail: admin@vulhm.cz

URL: www.vulhm.cz

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i. (VÚRV)

Adresa: Drnovská 507/73, 161 06 Praha 6 – Ruzyně

Tel.: +420 233 022 111

E-mail: crops-science@vurv.cz

URL: www.vurv.cz

Lesy ČR, s. p. (LČR)

Adresa: Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové, 500 08 Hradec Králové

Tel.: +420 956 999 111

E-mail: lesy-cr@lesy-cr.cz

URL: www.lesy-cr.cz

Organizace podřízené MŽP

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR)

Adresa: Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 - Chodov

Tel.: +420 283 069 242

E-mail: aopk-cr@nature.cz

URL: www.nature.cz

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP)

Adresa: Na Břehu 267, 190 00 Praha 9

Tel.: +420 222 860 111

E-mail: public_rdt@cizp.cz

podatelna@cizp.cz

URL: www.cizp.cz

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i. (VÚKOZ)

Adresa: Květnové náměstí 391, 252 43 Průhonice

Tel.: +420 269 528 111, +420 296 528 256

E-mail: vukoz@vukoz.cz

URL: www.vukoz.cz

Organizace podřízené Ministerstvu školství, tělovýchovy a mládeže:

Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU)

Adresa: Kamýcká 129, 165 00 Praha 6 - Suchbátka

Tel.: +420 224 381 111

URL: www.czu.cz

Mendelova univerzita v Brně (MENDELU)

Adresa: Zemědělská 1/1665, 613 00 Brno

Tel.: +420 545 131 111

E-mail: info@mendelu.cz

URL: www.mendelu.cz

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (JU)

Adresa: Branišovská 1645/31a, 370 05 České Budějovice

Tel.: +420 389 032 191

E-mail: info@jcu.cz

URL: www.jcu.cz

Univerzita Karlova (UK)

Adresa: Ovocný trh 3-5, 116 36 Praha 1

Tel.: +420 224 491 111

E-mail: uk@cuni.cz

URL: www.cuni.cz

Masarykova univerzita (MU)

Adresa: Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno

Tel.: +420 549 491 111

E-mail: info@muni.cz

URL: www.muni.cz

Univerzita Palackého v Olomouci

Adresa: Křížkovského 511/8, 779 00 Olomouc

Tel.: +420 585 631 111, +420 587 441 111

E-mail: e-podatelna@upol.cz

URL: www.upol.cz

Organizace podřízené Ministerstvu obrany:

Vojenské lesy a statky ČR, s.p.

Adresa: Pod Juliskou 1621/5, 160 00 Praha 6 – Dejvice

Tel.: +420 954 009 111

E-mail: podatelna.vls@vls.cz

URL: www.vls.cz/cs

Organizace podřízené Ministerstvu vnitra:

MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Adresa: Kloknerova 26, pošt. příhr. 69, 148 01 Praha 414

Tel.: +420 720 112 150

E-mail: sekretariat.gr@grh.izscr.cz

URL: www.hzscr.cz

Krajské úřady – odbory životního prostředí a zemědělství

Krajský úřad Jihočeského kraje

Adresa: U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice

Telefon: +420 386 720 111

E-mail: podatelna@kraj-jihocesky.cz

URL: <http://www.kraj-jihocesky.cz/>

Krajský úřad Jihomoravského kraje

Adresa: Žerotínovo náměstí 449/3, 601 82 Brno

Telefon: +420 541 651 111

E-mail: podatelna@kr-jihomoravsky.cz

URL: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/>, <http://www.jizni-morava.cz/>

Krajský úřad Karlovarského kraje

Adresa: Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary

Telefon: +420 354 222 300

E-mail: epodatelna@kr-karlovarsky.cz

URL: <http://www.kr-karlovarsky.cz/>

Krajský úřad Kraje Vysočina

Adresa: Žižkova 57, 587 33 Jihlava

Telefon: +420 564 602 111

E-mail: posta@kr-vysocina.cz

URL: <http://www.kr-vysocina.cz/>

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Adresa: Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové

Telefon: +420 495 817 111

E-mail: posta@kr-kralovehradecky.cz

URL: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/>

Krajský úřad Libereckého kraje

Adresa: U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2

Telefon: +420 485 226 111

E-mail: info@kraj-lbc.cz

URL: <http://www.kraj-lbc.cz/>

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Adresa: 28. října 117, 702 18 Moravská Ostrava

Telefon: +420 595 622 222

E-mail: posta@msk.cz

URL: <http://www.msk.cz/>

Krajský úřad Olomouckého kraje

Adresa: Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

Telefon: +420 585 508 111

E-mail: posta@olkraj.cz

URL: <http://www.olkraj.cz/>

Krajský úřad Pardubického kraje

Adresa: Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice

Telefon: +420 466 026 111

E-mail: posta@pardubickykraj.cz

URL: <http://www.pardubickykraj.cz/>

Krajský úřad Plzeňského kraje

Adresa: Škroupova 18, 306 13 Plzeň

Telefon: +420 377 195 111

E-mail: posta@plzensky-kraj.cz

URL: <http://www.kr-plzensky.cz/>

Krajský úřad Středočeského kraje

Adresa: Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5

Telefon: +420 257 280 111

E-mail: info@kr-s.cz, podatelna@kr-s.cz

URL: <http://www.kr-stredocesky.cz/>

Krajský úřad Ústeckého kraje

Adresa: Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem

Telefon: +420 475 657 111

E-mail: urad@kr-ustecky.cz, posta@kr-ustecky.cz

URL: <http://www.kr-ustecky.cz/>

Krajský úřad Zlínského kraje

Adresa: Třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

Telefon: +420 577 043 111

E-mail: podatelna@kr-zlinsky.cz

URL: <http://www.kr-zlinsky.cz/>

Magistrát hlavního města Prahy

Adresa: Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1
Telefon: +420 236 001 111 (spojovatelka)
E-mail: posta@praha.eu
URL: <http://www.praha.eu/>

Zájmové svazy**Arboristická akademie, ZO ČSOP**

Adresa: Sokolská 1095, 280 02 Kolín II
Tel.: +420 770 147 324
E-mail: kancelar@arboristickaakademie.cz
URL: www.arboristickaakademie.cz

Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků (ALDP)

Adresa: U Uranie 954/18, 170 00 Praha 7
Tel.: + 420 724 095 844
E-mail: ivan.sevcik@aldp.cz
URL: <http://www.aldp.cz/>

Asociace zahradnických společenstev

Adresa: Na Pláni 1609, 547 01 Náchod
Tel.: +420 775 142 163
E-mail: azscz@seznam.cz
URL: www.a-z-s.cz

Česká asociace podnikatelů v lesním hospodářství (ČAPLH)

Adresa: Bělohorská 274/9, 169 00 Praha 6
Tel.: +420 228 225 062
E-mail: sekretariat@caplh.cz
URL: <http://www.caplh.cz/>

Česká komora odborných lesních hospodářů

Adresa: Nový Rychnov 252, 394 04 Nový Rychnov
Tel.: +420 561 110 319
E-mail: ckolh@post.cz
URL: <http://www.ckolh.cz/>

Český zahrádkářský svaz, z. s.

Adresa: Rokycanova 318/15, 130 00 Praha 3 - Žižkov
Tel.: +420 222 782 710
E-mail: ustredi@zahradkari.cz
URL: www.zahradkari.cz

Sdružení lesních školkařů ČR, z.s.

Adresa: J. Dobrovského 923/18, Nové Město, 286 01 Čáslav

Tel.: +420 606 723 664

E-mail: info@lesniskolky.cz

URL: www.lesniskolky.cz

Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů ČR (SVOL)

Adresa: K Silu 1980 - budova Městské správy lesů Pelhřimov s. r. o., 393 01 Pelhřimov

Tel.: +420 565 324 203

E-mail: info@svol.cz

URL: <https://www.svol.cz/>

Sdružení zahradnických center s.r.o.

Adresa: Lužná 716/2, 162 00 Praha 6

Tel.: +420 606 663 617

E-mail: nechyba@szc.cz

URL: www.szc.cz

Společenstvo dřevozpracujících podniků v ČR

Adresa: Vančurova 7, 586 01 Jihlava

Tel.: +420 567 308 891

E-mail: fandanovak@volny.cz

URL: <https://sdpccr.cz/>

Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, z.s.

Adresa: Plzeňská 247/59, 150 00 Praha 5- Košíře

Tel.: +420 257 323 953

E-mail: kancelar@szkt.cz

URL: www.szkt.cz

Svaz školkařů ČR, z.s.

Adresa: Wolkerova 37/17, 779 00 Olomouc

Tel.: +420 603 259 771

E-mail: svaz.skolkaru@email.cz

URL: www.svaz-skolkaru.cz

Svaz zakládání a údržby zeleně, z.s.

Adresa: Údolní 33, 602 00 Brno

Tel.: +420 777 581 544

E-mail: info@szuz.cz

URL: www.szuz.cz

Unie botanických zahrad ČR

Adresa: Nádvoří 134, 171 00 Praha 7-Troja

Tel.: +420 315 636 229

E-mail: petr.hanzelka@botanicka.cz

URL: <http://ubzcr.cz/>

Příloha č. 4: Vzor značek k vyznačení vymezeného území

**VSTUPUJETE NA ÚZEMÍ S VÝSKYTEM
PRO ROSTLINY NEBEZPEČNÉHO KARANTÉNNÍHO
HÁĎÁTKA BOROVIČOVÉHO
*Bursaphelenchus xylophilus***

Nařízení ÚKZÚZ 037444/2017

**OPOUŠTÍTE ÚZEMÍ S VÝSKYTEM
PRO ROSTLINY NEBEZPEČNÉHO KARANTÉNNÍHO
HÁĎÁTKA BOROVIČOVÉHO
*Bursaphelenchus xylophilus***

Nařízení ÚKZÚZ 037444/2017